

Evelina OPRINA | Vasile BOZEȘAN

Coordonatori

EXECUTAREA SILITĂ - DIFICULTĂȚI ȘI SOLUȚII PRACTICE -

Volumul 2

Răzvan ANGHEL	Bogdan Alex ARGHIR
Vasile BOZEȘAN	Răzvan DINCĂ
Claudiu DRĂGUȘIN	Bogdan DUMITRACHE
Gabriela Cristina FRENȚIU	Ioan GÂRBULEȚ
Evelina OPRINA	Ioana PĂSCULEȚ
Octav-Lucian PĂUN	Gheorghe PIPEREA
Paul POP	Octavian POPESCU
Gabriela RĂDUCAN	Radu RIZOIU
Mirela STANCU	Andreea TABACU
Mircea URSUȚA	Alice Cristina Maria ZDANOVSCI
Liviu Gheorghe ZIDARU	

Universul Juridic
București
-2017-

Abrevieri.....	15
PRINCIPII ALE EXECUTĂRII SILITE	17
Tema nr. 76. Dreptul debitorului de a fi executat silit cu celeritate și posibilitatea acestuia de a critica inactivitatea executorului în derularea executării silite (<i>Vasile Bozeșan</i>)	17
TITLUL EXECUTORIU	25
Tema nr. 77. Riscurile și consecințele executării silite, respectiv de bunăvoie, a hotărârilor executorii nedefinitive. Problematika repunerii debitorului în drepturile sale (<i>Vasile Bozeșan</i>)	25
Tema nr. 78. Suspendarea executării hotărârii atacate (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>)	40
Tema nr. 79. Factura fiscală – titlu executoriu (<i>Evelina Oprina</i>)	51
Tema nr. 80. Contractele reglementate de Codul civil ca titluri executorii (<i>Răzvan Dincă</i>)	70
Tema nr. 81. Efectele cesiunii creanței rezultate din contractul de credit bancar asupra caracterului său executoriu (<i>Ioana Păsculeț</i>)	100
Tema nr. 82. Chiar poate fi pus în executare un contract de ipotecă? Oricum? Oricând? (<i>Radu Rizoiu</i>)	109
Tema nr. 83. Executorialitatea <i>ut singuli</i> a contractelor de ipotecă mobilă sub semnătură privată – probleme practice (<i>Octavian Popescu</i>)	128
Tema nr. 84. Scurt examen teoretic și practic în materia titlurilor executorii europene (<i>Gabriela Răducan</i>)	140
Tema nr. 85. Motivele de refuz de recunoaștere și de executare a titlurilor executorii europene în sistemul Regulamentului Bruxelles I bis (<i>Mirela Stancu</i>)	159
INSTANȚA DE EXECUTARE	178
Tema nr. 86. Este competența instanței de executare de ordine publică? (<i>Liviu Gheorghe Zidaru</i>).....	178
PĂRȚILE	185
Tema nr. 87. Reprezentarea creditorului persoană juridică în faza executării silite – prin prisma Deciziei nr. 9/2016 a ÎCCJ pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (<i>Evelina Oprina</i>)	185
Tema nr. 88. Poate fi demarată executarea silită împotriva unității administrativ-teritoriale în condițiile în care primarul acesteia este obligat la plata unei sume de bani? (<i>Ioan Gârbuleț</i>).....	198

EXECUTORUL JUDECĂTORESC	202
Tema nr. 89. Ipoteze practice privind competența executorului judecătoresc (<i>Evelina Oprina, Vasile Bozeșan</i>).....	202
Tema nr. 90. Ipotezele în care executorul judecătoresc are calitate procesuală activă sau pasivă în demersurile jurisdicționale execuționale (<i>Evelina Oprina</i>)	218
Tema nr. 91. Limitele controlului profesional asupra activității executorului judecătoresc în raport cu verificările instanței de executare (<i>Evelina Oprina</i>)	235
Tema nr. 92. Controlul actelor și activității executorului judecătoresc. Răspunderea disciplinară a acestuia (<i>Octav-Lucian Păun</i>).....	246
Tema nr. 93. Formele răspunderii civile a executorului judecătoresc (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	263
Tema nr. 94. Probleme practice ale răspunderii civile a executorului judecătoresc (<i>Claudiu Drăgușin</i>).....	276
ÎNCUVIINȚAREA EXECUTĂRII SILITE	289
Tema nr. 95. Autorizarea executării silite de către judecătorul-sindic <i>versus</i> încuviințarea și desfășurarea executării silite propriu-zise (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	289
CHELTUIELI DE EXECUTARE	299
Tema nr. 96. Stabilirea onorariului executorului judecătoresc în cazul evacuării mai multor persoane din imobil (<i>Ioan Gârbuleț</i>)	299
Tema nr. 97. Discuții privind proporționalitatea onorariului executorului judecătoresc și al avocatului creditorului cu activitatea desfășurată de aceștia (<i>Evelina Oprina</i>)	306
Tema nr. 98. Caracterul de titlu executoriu al încheierii de stabilire a cheltuielilor de executare – analiză din perspectiva deciziei ÎCCJ pentru dezlegarea unor chestiuni de drept nr. 15/2016 (<i>Evelina Oprina</i>).....	319
Tema nr. 99. Posibilitatea cenzurării cheltuielilor de executare silită în procedura insolvenței (<i>Andreea Tabacu</i>).....	339
INTERVENȚIA ALTOR CREDITORI	345
Tema nr. 100. Dreptul creditorului urmăritor de a interveni în propria procedură de executare silită (<i>Evelina Oprina</i>)	345
Tema nr. 101. Limitele prerogativelor creditorului intervenient a cărui creanță este recunoscută de către debitor în procedura executării silite (<i>Vasile Bozeșan</i>)	354
SUSPENDAREA EXECUTĂRII SILITE	370
Tema nr. 102. Motivele de suspendare a executării silite (<i>Bogdan Alex Arghir</i>).....	370

PRESCRIPTIA DREPTULUI DE A CERE EXECUTAREA SILITĂ	380
Tema nr. 103. Câteva considerații practice despre invocarea, constatarea și efectele prescripției dreptului de a obține executarea silită (<i>Paul Pop</i>)	380
Tema nr. 104. Creditorul, la mâna executorului: întreruperea prescripției prin acte de executare (<i>Bogdan Dumitrache</i>)	391
Tema nr. 105. Când și cum se poate solicita repunerea în termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită? (<i>Paul Pop</i>)	400
CONTESTAȚIA LA EXECUTARE	405
Tema nr. 106. Contestația prin care se invocă apărări de fond împotriva titlului executoriu – contestație la titlu sau contestație la executare propriu-zisă? (<i>Ioana Păsculeț</i>)	405
Tema nr. 107. Inadmisibilitatea unor motive de contestație la executare silită din perspectiva obiectului contestației (<i>Bogdan Alex Arghir</i>).....	411
Tema nr. 108. Termenele în care poate fi promovată contestația la executare (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>).....	429
Tema nr. 109. Soarta contestațiilor la executare silită după deschiderea procedurii insolvenței împotriva debitorului (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	442
APĂRĂRI ÎN PROCEDURA EXECUȚIONALĂ	455
Tema nr. 110. Particularități ale invocării compensației în faza executării silite (<i>Evelina Oprina</i>)	455
ORDONANȚA PREȘEDINȚIALĂ ÎN FAZA EXECUTĂRII SILITE	470
Tema nr. 111. Ordonanța președințială – mijloc de înlăturare a piedicilor ivite cu prilejul unei executări silite (<i>Evelina Oprina</i>)	470
POPRIREA	488
Tema nr. 112. În ce măsură sumele de bani pe care le eliberează sau distribuie executorul judecătoresc pot face obiectul popririi? (<i>Ioan Gârbuleț</i>)	488
Tema nr. 113. Remedii procesuale pentru depășirea limitelor în care pot fi urmărite bunurile debitorului în cazul popririi bancare (<i>Octavian Popescu</i>).....	493
Tema nr. 114. „Opțiunile” terțului poprit față de obligația de plată/consemnare a sumelor poprite (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	504
Tema nr. 115. Corelația dintre limitele validării și cele în care poate fi urmărit terțul poprit, cu referire specială la sume viitoare (<i>Vasile Bozeșan</i>)	513
Tema nr. 116. O falsă aporie execuțională: se poate valida poprirea față de un terț poprit intrat în insolvență? (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	520

URMĂRIREA SILITĂ IMOBILIARĂ	534
Tema nr. 117. Problematica urmăririi silite imobiliare de către creditorul având o creanță în valoare de până la 10.000 lei (<i>Vasile Bozeșan</i>).....	534
Tema nr. 118. Există un număr maxim de licitații care pot fi organizate pentru vânzarea silită imobiliară? (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>)	551
Tema nr. 119. Dreptul de control al instanței cu privire la valoarea prețului de adjudecare prin prisma dispozițiilor art. 1.660 și ale art. 1.665 C. civ. (<i>Evelina Oprina</i>)	563
ELIBERAREA ȘI DISTRIBUIREA SUMELOR REALIZATE PRIN URMĂRIREA SILITĂ	572
Tema nr. 120. Poate fi eliberată suma consemnată după ce executarea silită a încetat în condițiile art. 703 alin. (1) pct. 2 C. pr. civ.? (<i>Ioan Gârbuleț</i>).....	572
Tema nr. 121. Probleme practice legate de proiectul de distribuire a sumelor executate silit, precum și de contestația formulată față de acesta, potrivit art. 876 alin. (3) C. pr. civ. (<i>Claudiu Drăgușin</i>)	577
EXECUTAREA SILITĂ DIRECTĂ	591
Tema nr. 122. Evacuarea terțului în baza actului de adjudecare (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>)	591
Tema nr. 123. Incidența dispozițiilor art. 906 C. pr. civ. în ipoteza existenței unei hotărâri judecătorești emise în baza prevederilor art. 64 din Legea nr. 18/1991, republicată (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>)	600
ASPECTE CIVILE ÎN EXECUTAREA SILITĂ	607
Tema nr. 124. Acțiunea pauliană promovată de creditor (<i>Gabriela Cristina Frențiu</i>)	607
Tema nr. 125. Câteva reflecții asupra executării silite a contractului de fideiusiune convențională și efectele acesteia în cazul în care debitorul persoană juridică devine insolubil. Clauze abuzive în contractul de fideiusiune. Problema prescripției executării silite a contractului de fideiusiune (<i>Gabriela Răducan</i>)	616
Tema nr. 126. Dreptul de retenție asupra unui bun mobil vs. dreptul de ipotecă asupra unui bun imobil – probleme practice (<i>Octavian Popescu</i>).....	629
Tema nr. 127. Executarea silită și incapacitatea profesioniștilor justiției de a dobândi drepturi litigioase (<i>Răzvan Dincă</i>)	639
ASPECTE FISCALE ȘI DE PROCEDURĂ FISCALĂ	647
Tema nr. 128. Câteva aspecte referitoare la TVA în executarea silită (<i>Andreea Tabacu</i>)	647
Tema nr. 129. Considerații privind activitatea executorului fiscal (<i>Alice Cristina Maria Zdanovschî</i>).....	656

RECELAȚIA ȘI ÎNCALCAREA ÎN DREPTUL DE PROPRIETATE	680
---	-----

Tema nr. 130. Executarea amenzilor contravenționale.	
Unele particularități (<i>Mircea Ursuța</i>).....	680

ASIGURĂRILE SOCIALE ȘI EXECUTAREA SILITĂ	690
---	-----

Tema nr. 131. Particularități ale executării silite a hotărârilor judecătorești pronunțate în materia asigurărilor sociale (<i>Răzvan Anghel</i>).....	690
---	-----

DAREA ÎN PLATĂ ȘI EXECUTAREA SILITĂ	702
--	-----

Tema nr. 132. Interpretări pragmatice privind darea în plată (<i>Gheorghe Piperea, Ramona Andrițoiu, Andrada Popescu</i>).....	702
---	-----

**Tema
nr. 76**

**Dreptul debitorului de a fi executat silit cu celeritate
și posibilitatea acestuia de a critica inactivitatea
executorului în derularea executării silite**

Vasile BOZEȘAN
judecător, Tribunalul Ilfov

Rezumat

Exigența celerității este o cerință a procedurii executării ce poate fi invocată, în egală măsură, și de către debitorul supus executării silite care, astfel, este îndreptățit să critice inactivitatea executorului și să solicite accelerarea executării silite pentru stingerea datoriei sale.

Dreptului debitorului de a nu fi menținut sub constrângerile executării dincolo de limitele termenului optim și necesar în derularea executării silite nu i se pot opune nici certitudinea raportului juridic substanțial, nici legalitatea executării și nici posibilitatea acestuia de a face depunerea cu afecțiune specială.

Dincolo de interesul general decurgând din cerința celerității, debitorul poate releva interese concrete particulare, de natură a justifica, suplimentar, atât criticile sale împotriva inactivității executorului judecătoresc, cât și solicitarea acestuia de a se accelera executarea silită a patrimoniului său.

1. Expunerea problemei

Chestiunea care se cere a fi analizată privește îndrituirea debitorului de a critica faptul că procedura de executare silită trenează, iar executorul nu înțelege să desfășoare și să realizeze actele concrete de executare împotriva patrimoniului său.

Nu sunt avute în vedere acele situații în care celeritatea procedurii este destinată a proteja exclusiv anumite drepturi ale debitorului care manifestă interesul de a se sista, într-o formă sau alta, cursul execuțional desfășurat împotriva sa, cum ar fi, de pildă, cazul în care executorul trebuie să se conformeze de îndată dispozițiilor din încheierea executorie prin care a fost admisă contestația la executare formulată de debitor. Pentru astfel de ipoteze în care debitorul se opune demersului execuțional al creditorului, legea prevede expres și reglementează detaliat posibilitatea debitorului de a sesiza instanța competentă să verifice legalitatea actelor și măsurilor de executare îndeplinite de către executor.

Dimpotrivă, prezenta analiză se circumscrie dreptului și posibilităților debitorului de a pretinde celeritate și de a critica inactivitatea executorului în atingerea finalității executării constând în *realizarea creanței creditorului* prin acte/măsurile de executare silită a patrimoniului debitorului.

În ipoteza de față, debitorul nu se opune demersului execuțional al creditorului, ci, dimpotrivă, pretinde accelerarea cursului acestuia prin valorificarea bunurilor sale pentru realizarea creanței creditorului.

Raportat la acest aspect, se ridică întrebarea dacă debitorul are îndrituirea de a pretinde o celeritate a procedurii de executare declanșate împotriva sa, de a solicita să fie executat silit cât mai repede cu putință și, respectiv, de a critica inactivitatea

executorului în acest sens. În cazul unui răspuns pozitiv, care ar fi mijloacele procesuale prin care debitorul și-ar valorifica aceste drepturi?

(Supra)licitând valențele dreptului debitorului în acest sens, ar putea acesta să ceară instanței sancționarea executorului cu amendă judiciară sau obligarea acestuia la plata de despăgubiri pentru inactivitatea sa detrimentală intereselor debitorului de a fi executat silit într-o manieră accentuată?

2. Chestiunea culpei debitorului în declanșarea executării silite

Executarea silită intervine în cazul în care debitorul refuză/omite/nu înțelege să execute de bunăvoie obligația cuprinsă în titlul executoriu, ceea ce determină creditorul să recurgă la forța coercitivă a statului, prin intermediul sistemului executorilor judecătorești, pentru a-și realiza creanța.

Există, așadar, o culpă a debitorului în declanșarea executării silite împotriva sa constând în neîndeplinirea obligației prevăzute în titlul executoriu, culpă care justifică o serie de consecințe decurgând din actele și măsurile de executare asupra patrimoniului său, precum: indisponibilizarea anumitor bunuri, suportarea cheltuielilor de executare silită, riscul valorificării bunurilor sale la prețuri inferioare celor obținute în afara procedurii execuționale, constrângerea acestuia de a se satisface în cadrul procedurii și creanțe ale altor creditori (intervenienți) ai săi, accentuarea riscului insolabilității sale prin realizarea „forțată” și concomitentă a tuturor acestor creanțe ori prin valorificarea bunurilor sale la prețuri inferioare cursului pieței etc.

Cu toate acestea, culpa debitorului în declanșarea executării silite nu poate constitui temei pentru a suprima vocația debitorului la anumite drepturi specifice procedurii. Culpă respectivă are o sorginte anterioară declanșării executării silite, pe când chestiunea dreptului debitorului la executarea sa silită cu promptitudine este un element analizabil exclusiv în limitele și în paradigma procedurii execuționale. Executarea silită are ca premisă *sine qua non* neexecutarea obligației din partea debitorului, stabilită printr-un titlu executoriu, fiind fără relevanță din perspectiva condițiilor încuviințării și derulării executării silite dacă neexecutarea are la bază o simplă și „justificată” (din perspectiva debitorului) imposibilitate de plată sau, dimpotrivă, un refuz, de rea-credință, din partea debitorului.

Prin urmare, orice circumscriere a intereselor și drepturilor debitorului în faza execuțională trebuie realizată prin raportare la rațiunea, principiile și regulile procedurii execuționale, și nicidecum la comportamente ale acestuia din perioade anterioare declanșării executării silite ce se sustrag, sub acest aspect, normelor execuționale aplicabile. În acest sens, pot fi menționate elemente din conținutul principiului legalității executării (art. 625 C. pr. civ.), al principiului egalității (art. 8 C. pr. civ.) și al principiului rolului activ al executorului (art. 627 C. pr. civ.), privitoare la necesitatea respectării „drepturilor părților”, deci inclusiv ale debitorului.

Ca atare, este exclusă ideea de a refuza debitorului dreptul său de a critica inactivitatea executorului pe considerente privitoare la culpa debitorului în declanșarea executării silite.

3. Problematica interesului debitorului de a solicita promptitudine în executarea silită

În acest context, s-ar putea ridica întrebarea care este interesul debitorului de a pretinde celeritate în desfășurarea executării silite, din moment ce aceasta conduce

toamă la realizarea „forțată” a creanței creditorului prin măsuri „silit” asupra patrimoniului debitorului.

Cu privire la existența interesului debitorului de a critica însuși faptul că nu se accelerează măsurile și actele concrete de executare împotriva sa pentru finalizarea procedurii, trebuie avută în vedere specificitatea raportului juridic execuțional în comparație cu cel anterior, judiciar, precum și posibilitatea existenței unor circumstanțe concrete în care s-ar afla debitorul.

3.1. Celeritatea executării – interes general al debitorilor¹

Spre deosebire de faza judiciară, în faza execuțională, raportul juridic de drept substanțial dintre creditor și debitor evocă, cel mai adesea, valențe semnificative de certitudine, creanța creditorului fiind (adesea definitiv) tranșată prin hotărârea ce constituie titlul executoriu.

De asemenea, în cazul în care apreciază că titlul creditorului (altul decât o hotărâre judecătorească sau pentru care legea prevede o cale specifică pentru desființarea lui) este unul viciat, debitorul poate formula contestație în care să invoce apărări de fond [art. 713 alin. (2) C. pr. civ.], tot astfel cum orice neregularitate procedurală privind executarea poate fi criticată pe calea contestației la executare.

Totuși, nu trebuie confundată posibila certitudine a raportului juridic de drept substanțial cu incertitudinea de natură procesuală, întrucât aceste aspecte privesc planuri diferite. Astfel, este posibil ca debitorul fie să nu mai aibă posibilitatea, fie să nu mai vrea să pună sub semnul discuției apărări privitoare la fondul dreptului de creanță al creditorului și, în pofida acestora, să pretindă ca procedura de executare să se desfășoare și să se finalizeze cu celeritate.

Principiul dreptului la un proces echitabil, în termen optim și previzibil, prevăzut de art. 6 C. pr. civ. și aplicabil în faza executării silit, recunoaște *oricărei persoane* dreptul la proceduri judiciare și execuționale desfășurate în termen optim și previzibil, precum și obligația organelor statului de a asigura desfășurarea cu celeritate a acestor proceduri.

În dezvoltarea aceleiași idei, principiul rolului statului în executarea silită (art. 626 C. pr. civ.) și cel al rolului activ al executorului judecătoresc (art. 627 C. pr. civ.) impun agenților statului să asigure executarea „în mod prompt” a titlurilor executorii și realizarea cu „celeritate” a obligațiilor prevăzute în acestea.

Așadar, celeritatea este o exigență a procedurii execuționale privită *in toto*, și nu doar un instrument de a asigura protejarea drepturilor creditorului. Promptitudinea și celeritatea, alături de alte elemente prevăzute de art. 6 C. pr. civ. și art. 6 din Convenție, concură la asigurarea caracterului echitabil al întregii proceduri execuționale cu luarea în considerare a drepturilor tuturor părților, precum și ale altor persoane interesate. Este greșit a considera că celeritatea protejează doar interesul creditorului

¹ Art. 6 din Convenție impune respectarea unui „*termen rezonabil*” pentru judecarea cauzei, garanție care trebuie asigurată pe parcursul întregului proces civil – deci inclusiv în faza de executare a hotărârii –, astfel că norma Convenției poate fi încălcată, sub acest aspect, nu doar prin neexecutarea unei decizii judiciare sau a unui alt titlu executoriu, dar și prin întârzierea în executarea acesteia, nerespectându-se astfel *durata rezonabilă* a procesului. În planul dreptului intern, art. 21 alin. (3) din Constituție prevede – uzitând terminologia art. 6 din Convenție – dreptul *părților* la soluționarea cauzelor într-un „*termen rezonabil*”, iar art. 6 C. pr. civ. impune „*un termen optim și previzibil*”.